

MITURILE NORDULUI

A black silhouette of a figure, possibly a knight or a warrior, stands in the center. The figure is holding a large, textured red circle. The circle contains text in a serif font, arranged in a semi-circle. The background shows a crowd of people, also in silhouette, with some holding long spears or pikes. The overall style is graphic and high-contrast.

cu dragoste și admirație – K. C-H. • Pentru Gwyneth și Arthur – J. A. L. • Pentru Will Wareing,

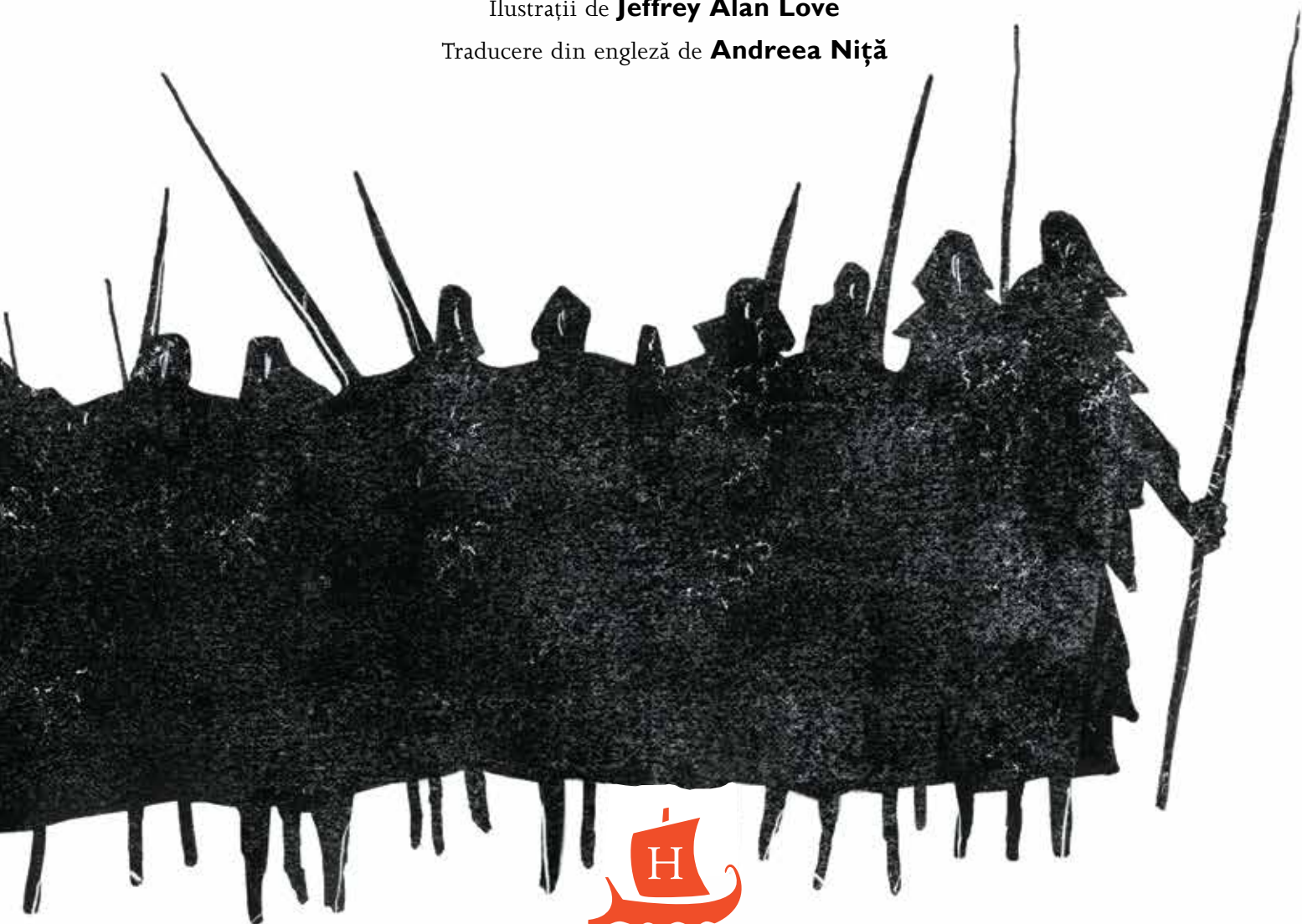
MITURILE NORDULUI

POVEȘTILE LUI ODIN, THOR ȘI LOKI

Într-o nouă versiune de **Kevin Crossley-Holland**

Ilustrații de **Jeffrey Alan Love**

Traducere din engleză de **Andreea Niță**

Ce sunt miturile Nordului, de fapt? Ei bine, vikingii credeau că oamenii trăiesc în Lumea de Mijloc, pe care o împart cu pitici lacomi ce stau în peșteri întunecoase și în scobiturile stâncilor și cu giganți puternici care locuiesc în munții de dincolo de ocean – un ocean care, asemenea unei brățări strălucitoare, le înconjură lumea.

Deasupra Lumii de Mijloc, sau Midgard, trăiau zeii, în ținutul lor verde-auriu, numit Asgard, iar mai jos de Midgard se afla a treia lume – țărâmul celor morți –, stăpânită de o femeie al cărei trup era pe jumătate viu, pe jumătate cadavru. Axa care unea aceste trei lumi era un frasin gigantic, Yggdrasil. Toate fapăturile viețuiau în strânsă legătură cu acest frasin, de la care își primeau seva. Vikingii îl numeau Arborele Străjer, Arborele Sufărâncii sau Arborele Vieții.

După ce s-au creștinat, vikingii s-au îndepărtat ușor-ușor de vechile lor credințe și au încetat să mai venereze zeii și zeițele vremii, ai mării și ai tuturor lucrurilor de pe pământ, ai sănătății, dreptății și norocului. De teamă că ar putea fi uitate, un bărbat din Islanda s-a gândit atunci să consemneze aceste mituri – cu o pană și cerneală pe un pergament. El a trăit acum opt sute de ani și se numea Snorri Sturluson.

Când am citit prima oară aceste povești, în copilărie, am strigat, am râs și am plâns – câte puțin din fiecare – și am aflat mai multe despre mine însumi.

Miturile Nordului sunt geniale, trepidante și sclipitoare ca gheața. Primul dintre ele povestește cum a fost creată lumea, în vreme ce în ultimul găsim o descriere incredibilă a felului în care aceasta va fi distrusă – doar ca să renască mai apoi. Celelalte ne prind în urzelile luptei pentru putere dintre zei și giganți, o confruntare presărată cu surprinzătoare povești de dragoste, înfruntări ale minții, călătorii palpitate, furturi și recuperări, multă acțiune și mese copioase, băutură, întreceri în lupte corp la corp și magie uluitoare.

Odin (cunoscut ca Atotputernicul) este zeul suprem, zeul poeziei, al luptei și al morții. Fiul lui este mărețul Thor, zeul tunetului, al legii și ordinii. După ei au fost numite zilele de miercuri (Ziua lui Odin – Wednesday) și joi (Ziua lui Thor – Thursday). Fără protecția lui Thor

și a ciocanului său vrăjtit, zeii n-ar reuși să-i țină în frâu pe giganți prea mult timp. Freyr și frumoasa lui soră, Freyja, sunt amândoi zei ai fertilității. Freyr e responsabil pentru creșterea și coacerea grânelor, iar Freyja are grijă de zămisirea și nașterea pruncilor. Zeul Njord stăpânește oceanele și vântul, iar zeița Idun se îngrijește de merele tinereții. Cu totul, sunt treisprezece zei și treisprezece zeițe.

La fel de înfricoșător ca giganții este și cel mai mare dușman al zeilor – unul care viețuiește printre ei, Loki. Șmecher și alunecos, bun de gură și capabil să-și schimbe înfățișarea, Loki e un escroc și – s-o spunem pe-aia dreaptă – o pacoste. Pe măsură ce trece timpul, invidia, ura și furia lui îl înrăiesc tot mai tare. El provoacă moartea unuia dintre cei mai buni și mai frumoși zei, Balder, iar în timpul teribilei înfruntări de pe urmă (navighează către locul bătăliei pe o corabie făcută din unghii) se aliază cu giganții cei răi și cu monștrii.

În mituri, zeii și ființele supranaturale sunt de fapt exagerări ale vikingilor, care i-au plăsmuit și care îi venerau. Aceste mituri încearcă să explice de ce suntem noi, oamenii, așa cum suntem și cum au apărut toate lucrurile. Ne spun ceva despre noi înșine și despre lumea noastră, însă nu în felul în care ar vorbi oamenii de știință moderni, ci prin intermediul unor povești pline de imaginație, colorate de frumusețea, imensitatea și natura

extremă a ținutului lor de origine, un ținut deopotrivă de gheață și foc.

Când mă gândesc la vikingi sau când vorbesc despre ei mi se luminează ochii, inima îmi bate mai repede, iar câteodată mă înfior. Energici și practici, abili și cutezători, arțăgoși și înflăcărați, întotdeauna gata să meargă până la capăt ca să vadă și să afle cât mai multe – așa erau vikingii. Femeile lor, dure și încăpățanate, și adesea frumoase, se ocupau de gospodăria în Norvegia, Suedia, Danemarca, Islanda și Groenlanda și erau cel puțin la fel de abile și hotărâte ca și bărbații lor. Și, vreme de aproape trei veacuri – de la începutul secolului al IX-lea până la sfârșitul celui de-al XI-lea –, mulți dintre soții lor și nu puțini dintre fiii și fiicele lor au navigat către miazăzi, răsărit și apus în corăbii de cliché, ca luptători tocmiți, comercianți, cotropitori iuți de picior, colonizatori și conducători. Bineînțeles, și-au luat zeii și credințele și limba cu ei peste tot pe unde au ajuns.

Snorri Sturluson! În caz că ați fi putut să-l întrebați dacă aceste povești sunt sau nu reale, probabil că ar fi răspuns: „Ei, bine, cred că de fapt cea mai bună cale e să crezi totul și nimic“. Iată ce a scris el: „În momentul acesta, nu știu pe nimeni care să fi așternut pe hârtie mai multe despre povestea lumii noastre!“

Kevin Crossley-Holland
Chalk Hill, noiembrie 2017

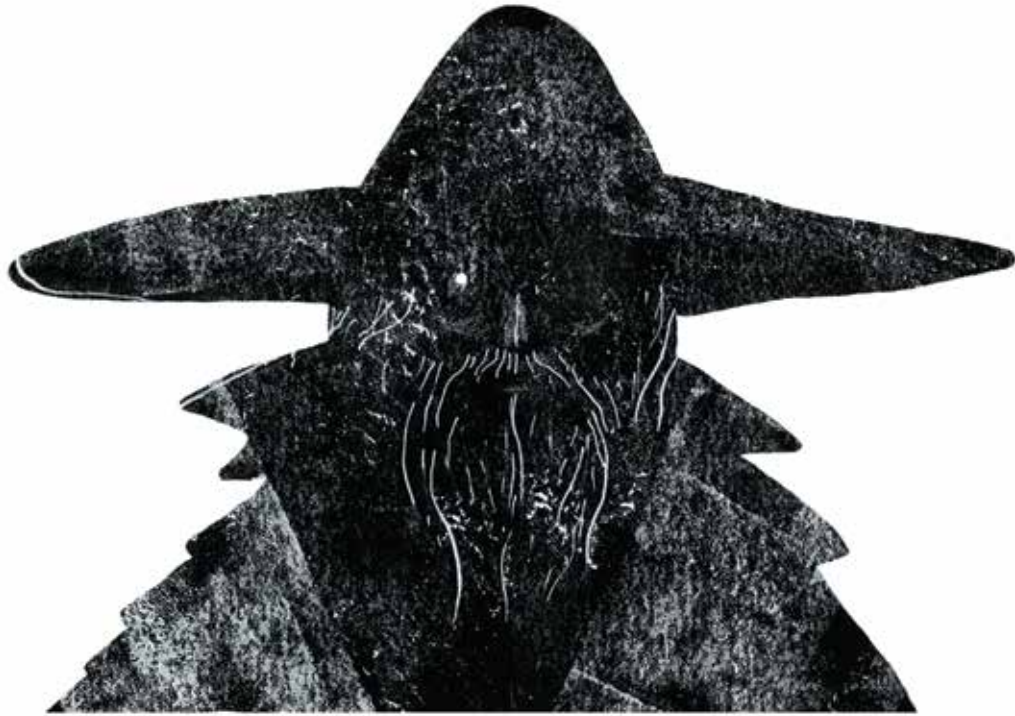

MITURILE

**Unii oameni ajung
măreți, iar giganții sunt
cu siguranță puternici,
însă zeii și zeițele sunt chiar
mai puternici și mai măreți.**

Zeii și zeițele	8
Piticii și giganții	10
Universul Nordului	12
La începuturi.....	15
Zidul din Asgard	30
Cine suntem.....	42
Câteva guri de poezie.....	52
Trei copii feroși.....	66
Merele tinereții	76
Cum să alegi un soț.....	84
Comorile zeilor	90
Thor își redobândește ciocanul.....	104
Skirnir.....	112
Marea călătorie a lui Thor spre Utgard	120
Thor merge la pescuit.....	142
Duelul lui Thor cu Hrungrnir	154
Răscumpărarea lui Vidră și inelul de aur	168
Geirrod	178
Alvis cade în capcană	190
Visele lui Balder.....	196
Moartea lui Balder.....	200
Răzbunarea	214
Bătălia de pe urmă	220
Glosar.....	236
Mulțumiri	239

ZEI ȘI ZEIȚELE

Odin: zeul suprem, cunoscut și ca Atotputernicul, zeul luptei și al poeziei.

Loki: fiul a doi giganți, un escroc care face numai rele.

Thor: zeul tunetului, fiul lui Odin; luptă cu ajutorul ciocanului lui, Mjollnir.

Freyr: zeul belșugului și al Soarelui, fratele Freyjei.

Frigg: cea mai însemnată dintre zeițe, soția lui Odin și mama lui Balder.

Balder: cel mai bun și mai blând dintre zei, fiul lui Odin și al lui Frigg.

Hod: fratele orb al lui Balder.

Freyja: cea mai frumoasă dintre zeițe, sora lui Freyr.

Njord: zeul marinarilor și al pescarilor.

Sif: soția cu bucle aurii a lui Thor.

Heimdall: străjerul zeilor.

Idun: cea care se îngrijește de merele de aur ale tinereții.